

تجاوز به یمن را توجیه نکند

سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد تجاوزات آمریکا و شرکای آن علیه حاکمیت و تمامیت ارضی یمن را نقض مقررات بین‌المللی و منشور سازمان ملل خواند و اتهامات نماینده آمریکا علیه ایران را بی‌اساس برشمرد. امیرسعید ایرانی، نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد در نامه‌ای به رئیس شورای امنیت با بیان اینکه نماینده آمریکا از تریبون شورا برای متهم کردن کشورهای مستقل سوءاستفاده کرده، اتهامات مطرح‌شده علیه ایران را رد و بر تعهد ایران به قطعنامه‌های شورای امنیت درباره یمن تأکید کرد. ایرانی در این نامه بر حل مسالمت‌آمیز بحران یمن از طریق دیپلماتیک و تعهد ایران به امنیت دریانوردی و آزادی کشتیرانی تأکید کرده و حملات آمریکا و شرکای آن علیه حاکمیت و تمامیت ارضی یمن را نقض قوانین بین‌المللی، منشور سازمان ملل و قطعنامه‌های شورای امنیت خواند که به گفته او صلح و ثبات منطقه را به خطر انداخته و بحران انسانی در یمن را تشدید می‌کند.

احضار حافظ منافع کانادا

حافظ منافع کانادا در تهران به وزارت امور خارجه احضار و پیام اعتراض شدید ایران به وی ابلاغ شد. به گزارش ایسنا، در پی اقدام خصمانه دولت کانادا در تروریستی توصیف کردن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، روز پنجشنبه سفیر ایتالیا در تهران که مسئولیت حفاظت از منافع کانادا را برعهده دارد، توسط مدیرکل آمریکا به وزارت امور خارجه فراخوانده شد. در این فراخوان، اعتراض شدید جمهوری اسلامی ایران به اقدام غیرقانونی و خلاف حقوق بین‌الملل دولت کانادا به حافظ منافع این کشور ابلاغ و ضمن هشدار نسبت به تبعات این اقدام، بر حق ایران در اتخاذ تدابیر لازم و اقدامات متقابل تأکید شد. سفیر ایتالیا گفت: مراتب را سریعاً به دولت کانادا منعکس خواهد کرد.

استقبال آمریکا از اقدام کانادا

در پی اقدام ضدایرانی دولت کانادا با قرار دادن نام سپاه پاسداران ایران در فهرست تروریستی این کشور، «متیو میلر» سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در نشست خبری از این اقدام متحد خود علیه سپاه پاسداران حمایت کرد. میلر در بخشی از این نشست خبری که مشروح آن در وب‌گاه وزارت امور خارجه این کشور منتشر شده است، گفت: «ما از تصمیم کانادا برای تروریستی اعلام کردن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران استقبال می‌کنیم. این کاری است که آمریکا نیز انجام داده است.» او با ادعای تروریسم علیه سپاه پاسداران، مدعی شد که اقدامات آن «تمام جهان را تهدید می‌کند.» وزیر امنیت کانادا روز چهارشنبه در کنفرانس خبری اعلام کرد: «امروز، من اینجا هستم تا اعلام کنم که دولت‌مان تصمیم گرفته تا سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را در لیست گروه‌های تروریستی قرار دهد.» او مدعی شد: «این اقدام پیامی قدرتمند است که نشان می‌دهد کانادا از تمامی ابزارهایی که در اختیار دارد برای مبارزه با گروه‌های تروریستی همچون سپاه پاسداران انقلاب اسلامی استفاده می‌کند.» این اقدام در حالی رخ داده که سپاه پاسداران همواره خط مقدم مبارزه با تروریسم در منطقه از جمله داعش بوده است.

که نشان از نقش ایران در تصمیم این گروه برای تعلق حملات داشت در حالی صورت گرفت که کتائب حزب‌الله، قدرتمندترین جناح مسلح در مقاومت اسلامی در عراق است که از زمان آغاز جنگ غزه تاکنون بیش از ۱۶۰ حمله به نیروهای آمریکایی در منطقه را برعهده گرفته بود. این تنش موجب شد تا مقامات جمهوری اسلامی ایران بار دیگر بر موضوع استقلال گروه‌های مقاومت تأکید کنند؛ وزیر امور خارجه نیز در طول این مدت بارها این مسئله را تکرار و در مصاحبه‌ای با شبکه CBS آمریکا نیز گفت: «گروه‌هایی که در عراق و سوریه علیه منافع آمریکا اقدام کرده‌اند، خود تصمیم گرفته‌اند و براساس جمع‌بندی و تصمیمات خود اقدام کرده‌اند. طرف آمریکایی در روزهای گذشته پیام‌هایی را در این رابطه به ما داده است و ما به صراحت اعلام کرده‌ایم که ایران هیچ گروه نیابتی در منطقه ندارد.» رهبر انقلاب نیز در سخنرانی روز اول فروردین‌ماه با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران از مقاومت حمایت و تجدید و تا قدر ممکن پشتیبانی می‌کند، گفتند: «اما این در واقع خود گروه‌های مقاومت هستند که تصمیم می‌گیرند و اقدام می‌کنند و حق نیز با آنهاست.» سخنان آیت‌الله خامنه‌ای را البته نباید تنها در خصوص تصمیماتی که گروه‌های عراقی یا انصارالله یمن اتخاذ می‌کنند تفسیر کنیم چرا که حزب‌الله لبنان نیز به‌عنوان نزدیکترین گروه محور مقاومت به ایران، در سال‌های اخیر بیش از گذشته استقلال خود را به دست گرفته است و موضوع منافع و اولویت‌های خود به‌عنوان یک گروه سیاسی حاضر در دولت را که در راستای منافع ملی لبنان تعبیر می‌شود در تصمیم‌گیری بیش از سایر مؤلفه‌ها دخیل می‌کند. در این مسیر، مشکلات ناشی از تحریم‌های ایران که دست‌توان برای آبروی کم‌های مالی و لجستیکی به گروه‌های همپیمان خود بسته است، نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند. در این شرایط، حزب‌الله به دلیل آنکه گروهی با مؤسسان ایرانی و تفکر انقلاب اسلامی ایران است شاید همچنان تا حدی از منظر ایدئولوژیک و حتی بعضاً دل‌بستگی‌های شخصی رهبران خود در تصمیماتش ایران را نیز دخیل کند اما این مسئله می‌تواند نهایتاً موجب تغییر سیاست ایران در قبال سایر گروه‌ها شود بلکه احتمالاً آن گروه‌های حاضر در محور مقاومت نیز کیفیت روابط خود با تهران را بازتعریف کنند.

خاور میانه جدید

خاور میانه پس از آنچه در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ به وقوع پیوست و تحولاتی که نزدیک به ۹ ماه است که جهان را آتش از گذشته متوجه به این منطقه کرده، فضای جدیدی را ایجاد کرده است که در صورت پویا نبودن سیاست خارجی، جایگاه کشورهای این منطقه را در خاور میانه جدید متزلزل خواهد کرد. جمهوری اسلامی ایران در جریان بهار عربی که یکی از هم‌پیمانان تهران را نیز با خود همراه کرده بود، سیاست‌گذاری خارجی خود را در همراهی با نیروهای محور مقاومت چه در بُعد دیپلماتی و چه نظامی در مسیری به کار گرفت که پس از ۱۲ سال نتیجه آن را در بازگشت سوریه به آغوش اتحادیه عرب، مشاهده کرد. این در حالی است که شرایط کشور در جریان تحولات پس از طوفان الاقصی و ورود تمامی گروه‌های محور مقاومت با کیفیت‌های مختلف، در مسیری قرار گرفت که تهران را درگیر روزمرگی و سیاست‌های واکنشی کرده است و در فضایی که عربستان سعودی در حال بهره‌برداری و امتیازگیری از آمریکا برای پیشبرد طرح عادی‌سازی روابط با اسرائیل است و قطر جایگاه خود را به‌عنوان یک میانجی اصلی منطقه‌ای تثبیت کرده، ایران همچنان نتوانسته از امتیازات خود که موجب شد تا ایالات متحده در چند مقطع برای کنترل تنش در منطقه به ارسال پیام به تهران روی بیاورد، استفاده کند. در این مسیر، چانه‌زنی ایران نقش قابل توجهی در سرنوشت نیروهای محور مقاومت دارد؛ موضوع حضور حماس در آینده فلسطین و غزه، سرنوشت حزب‌الله لبنان در صورت شکل‌گیری یک جنگ همه‌جانبه و کیفیت روابط جمهوری اسلامی ایران با گروه‌هایی که در جریان تحولات ماه‌های اخیر احساس استقلال بیشتری از تهران پیدا کرده‌اند، همگی وابسته به پویایی سیاست خارجی ایران است که امروز اثری از آن دیده نمی‌شود.

کرده‌اند که ایران را پشت این حرکات معرفی می‌کنند؛ اشتباه می‌کنند. ما از فلسطین دفاع می‌کنیم؛ پیشانی و بازوی طراحان مدبر و هوشمند جوانان فلسطین را می‌بوسیم اما این کار، کار خود فلسطینی‌هاست.» براساس همین سخنان و سیاستی که از سوی نهادهای سیاسی و نظامی ایران پیش گرفته شد، به‌وضوح مشخص بود که تهران در تلاش است تا خود را از جغرافیای جنگ دور نگه داشته و در عین حال تنش را به صورت کمی و کیفی کنترل کند. در همین راستا نیز پیام‌های غیرمستقیمی میان ایران و ایالات متحده رد و بدل شد تا مشخص شود تهران و واشنگتن در نیل به هدف مشترک که همان کنترل سطح تنش است، هم‌داستان هستند. در میانه این مسیر اما یک تحول بار دیگر موجب شد تا مسئله کیفیت روابط جمهوری اسلامی با گروه‌های محور مقاومت به‌ویژه شبه‌نظامیان عراقی مورد بحث و حساسیت قرار بگیرد؛ گروه کتائب حزب‌الله به‌عنوان یکی از گروه‌های شاخص در محور مقاومت در عراق از زمان ۷ اکتبر و در حالی که حزب‌الله لبنان و انصارالله یمن حملات خود را متوجه اسرائیل کرده بودند، در مسیری متفاوت، حملات خود را علیه پایگاه‌های آمریکایی در منطقه آغاز کرد و در این مسیر تا جایی پیش رفت که در جریان حمله به یک پایگاه ایالات متحده در مرز سوریه و اردن موسوم به برج ۲۲، سه سرباز آمریکایی کشته شدند. این حمله که خشم کاخ سفید را در پی داشت موجب شد تا این نگرانی به وجود بیاید که شاید ایالات متحده خواهد در پاسخ، مواضعی از جمهوری اسلامی ایران را هدف قرار دهد که در نتیجه آن شرایط منطقه به شدت غیرقابل پیش‌بینی می‌شود اما واشنگتن ترجیح داد همچنان همین گروه عراقی را هدف انتقام خود بداند. این همه داستان نبود و در اقدامی غیرمنتظره، گروه کتائب حزب‌الله عراق در بیانیه‌ای از تعلق عملیات نظامی علیه نیروهای آمریکایی تا اطلاع ثانوی خبر داد. دبیرکل کتائب حزب‌الله در این بیانیه گفت: «با اعلام تعلق عملیات نظامی و امنیتی علیه نیروهای اشغالگر - به‌منظور جلوگیری از شرمساری دولت عراق - به دفاع از مردم خود در غزه به روش‌های دیگر ادامه می‌دهیم.» در بخش مهم این بیانیه از جمهوری اسلامی ایران نام برده شده و آمده است: «برادران مادر محور مقاومت به‌ویژه در ایران نمی‌دانند ما چگونه جهاد می‌کنیم و بارها به تشدید تنش‌های ما اعتراض کرده‌اند.» این واکنش

خاور میانه پس از آنچه در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ به وقوع پیوست و تحولاتی که نزدیک به ۹ ماه است که جهان را آتش از گذشته متوجه به این منطقه کرده، فضای جدیدی را ایجاد کرده است که در صورت پویا نبودن سیاست خارجی، جایگاه کشورهای این منطقه را در خاور میانه جدید متزلزل خواهد کرد.

سقوط خواهد کرد نیز تعبیر شود چرا که این کشورها جملگی علیه اسد صحنه‌بندی کرده و برای سرنگونی او سرمایه‌گذاری کرده بودند. سیاست جدید حماس، اتحاد این گروه با دولت سوریه را با تنش مواجه کرد؛ این در حالی بود که سوریه از سال ۱۳۷۸ که اردنی‌ها خواهان خروج رهبران حماس از خاک خود شدند، مقر اصلی رهبران در تبعید حماس بوده و حکومت بشار اسد حمایت همه‌جانبه‌ای از آن کرده بود. از این مقطع زمانی، دفتر سیاسی حماس به قطر منتقل شد و کمک‌های ترکیه به این گروه افزایش یافت. در این مدت، جمهوری اسلامی ایران به بهترین نحو تلاش کرد تا خروج حماس از سوریه و حتی حمایتش از گروه‌های مخالف بشار اسد، میان این گروه و تهران فاصله نیاندازد؛ خالد مشعل، رئیس وقت دفتر سیاسی حماس بارها در آن مقطع بر این امر تأکید کرده است که «خروج حماس از سوریه باعث قطع روابط این جنبش با ایران نشد و تهران همچنان به حمایت از حماس ادامه می‌دهد.» او در مصاحبه‌ای با الجزیره گفت: «روابط ما با ایرانی‌ها هیچ قطع نشد و هنوز ادامه دارد، حمایت ایران از حماس به‌رغم شرایط سخت‌شان هنوز برقرار است. روابط با ایران بدان معنا نیست که بر استقلال تصمیم‌گیری حماس تأثیر می‌گذارد یا به ضرر منافع ملی فلسطین تمام می‌شود یا اینکه به معنای توافق با این کشور یا غیره در پرونده‌های دیگر باشد.» جنبش حماس در مهرماه ۱۴۰۱، هبنتی راپس از ۱۰ سال راهی سوریه کرد و منابع وابسته به این گروه به رسانه‌ها گفتند که این گام تاریخی در روزهای آینده با گام‌های دیگری همراه خواهد شد که در نهایت به گشایش دفتر حماس در سوریه می‌انجامد. این منابع تأکید کردند، اعتمادسازی میان جنبش حماس و سوریه در دو سطح مردمی و رسمی به شکلی ثابت ادامه پیدا خواهد کرد. آنچه در جریان تحولات سوریه رخ داد، بیش از هر زمان دیگری جمهوری اسلامی ایران و تحلیلگران حوزه خاور میانه و جبهه مقاومت را متوجه این امر کرد که نفع‌ها حزب‌الله از جهت پیشینه و ایدئولوژی نسبتی کاملاً متفاوت نسبت به سایر گروه‌های مقاومت با تهران دارد بلکه سایر گروه‌ها نیز در این موضوع جایگاه یکسانی ندارند و ممکن است در بزنگاه‌هایی همچون آنچه در ۲۰۱۱ رخ داد، این چنین پشت جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان تنها یا بعضاً یکی از اصلی‌ترین حامیان خود را خالی کنند.

ایران، طوفان الاقصی، حزب‌الله و مقاومت عراق

پس از تحولات جدید در خاور میانه متعاقب عملیات طوفان الاقصی و آغاز جنگ در غزه، خط اصلی سیاست خارجی ایران در روز چهارم پس از حمله حماس و در سخنرانی آیت‌الله خامنه‌ای مشخص شد؛ رهبر انقلاب در مراسم مشترک دانش‌آموزی دانشگاه افسری امام‌علی (ع) گفتند: «حامیان رژیم و برخی افراد رژیم غاصب در دوسه‌روز اخیر یاهه گویی‌هایی